

Hem>Familjefrågor och arv>Underhåll till familjemedlemmar

Underhåll till familjemedlemmar

Luxemburg

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Personer som har tillräckliga ekonomiska medel för att bidra till uppehållet för en person som de har familje- eller äktenskapsband till kan enligt lag åläggas underhållsskyldighet. En mängd olika personer kan därför kräva underhåll, däribland en make från den andra maken eller en tidigare make (artiklarna 212, 214 och 246 i civillagen (*Code civil*)) eller en partner från den andra partnern, om de har ingått partnerskap i enlighet med den ändrade lagen av den 9 juli 2004 om rättsverkningarna av vissa partnerskap (*loi modifiée du 9 juillet 2004 relative aux effets légaux de certains partenariats*), eller på vissa villkor en tidigare partner, barn från sina föräldrar (artiklarna 203, 3722, 3762, 3763 och 3764 i civillagen), fäder, mödrar och andra släktingar i uppstigande led från sina barn (artikel 205 i civillagen), svärföräldrar från sina svärsöner och svärdöttrar (artikel 206 i civillagen).

Regeln om att "underhåll inte täcker utestående belopp" innebär att underhåll är avsett att tillgodose befintliga och framtida behov, inte att täcka utgifter som en berörd person tidigare har haft. Denna regel har rättsverkan som en motbevisbar presumtion. Den kan med andra ord bestridas om den underhållsberättigade lägger fram bevis antingen för att han eller hon behövt ådra sig skulder för att kunna klara sitt uppehälle eller för att han eller hon inte förblivit passiv eller varit oförmögen att handla.

Ett underhållskrav berättigar inte till kvittning, såvida inte den fordran som underhållskravet är avsett att kvittas mot också är av underhållskaraktär.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Om föräldrarna, oavsett om de är gifta, ogifta, skilda eller lever åtskilda, utövar föräldraansvaret gemensamt är de skyldiga att bidra till barnets uppehälle och fostran i förhållande till sina egna ekonomiska förutsättningar, den andra förälderns ekonomiska förutsättningar och barnets behov. Vid äktenskapsskillnad eller hemskillnad måste föräldrarna, oavsett om de utövar föräldraansvaret gemensamt eller inte, bidra till kostnaderna för barnets uppehälle och fostran, om inte en domstol beslutar annat. Detta bidrag sker i form av ett underhållsbidrag som inte automatiskt upphör när barnet når vuxen ålder. Det kan betalas direkt till ett vuxet barn och kan revideras utifrån barnets behov och ändringar av respektive förälders ekonomiska förutsättningar och utgifter.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Familjedomstolen (*juge aux affaires familiales*) vid distriktsdomstolarna (*tribunaux d'arrondissement*) har behörighet, framför allt i frågor som rör underhållsbidrag, utövandet av föräldraansvar samt äktenskapsskillnad och hemskillnad.

Den som ansöker om underhåll ska inge sitt underhållskrav till familjedomstolen. Om underhållskravet är kopplat till ett förfarande för äktenskapsskillnad eller hemskillnad ska den familjedomstol som prövar ansökan om äktenskapsskillnad eller hemskillnad även fatta beslut om underhållskravet.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett minderårigt barns räkning?

Vid förmyndarskap (*tutelle*) eller godmanskap (*curatelle*) kan förmyndaren (*tuteur*) respektive den gode mannen (*curateur*) lämna in en ansökan för en släktings eller ett minderårigt barns räkning.

Föräldrar som utövar föräldraansvar över ett minderårigt barn kan lämna in en ansökan för dess räkning.

Ett minderårigt barn har inte ställning som juridisk person och är inte behörigt att själv lämna in en ansökan, förutom om den minderåriga är i stånd att ge uttryck för sina egna åsikter i enlighet med artikel 100750 i den nya civilprocesslagen (*Nouveau Code de procédure civile*). En minderårig som är i stånd att ge uttryck för sina egna åsikter kan, genom ansökan till distriktsdomstolen, i så fall begära att familjedomstolen ska ändra sitt beslut om utövandet av föräldraansvar, genomförandet av umgängesrätten eller var den minderåriga ska bo. I så fall ska domstolen inom femton dagar förordna att en advokat utses att företräd barnet.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Den distriktsdomstol som har territoriell behörighet är domstolen på den ort där det gemensamma hemmet är beläget,

om föräldrarnas lever åtskilda, domstolen på hemvistorten för den förälder som de minderåriga barnen vanligtvis bor hos, om föräldrarna utövar föräldraansvaret gemensamt, eller domstolen på hemvistorten för den förälder som ensam utövar föräldraansvaret, i övriga fall, domstolen på hemvistorten för den person som inte har väckt talan.

Vid gemensamma ansökningar väljer parterna domstolen på den ort där en av dem har hemvist.

Om tvisten endast rör underhåll mellan makar, bidrag till barnens uppehälle och fostran, bidrag till kostnader inom ramen för äktenskapet, eller brådskanie och tillfälliga åtgärder i samband med att ett registrerat partnerskap upplöses, kan behörigheten emellertid ligga hos domstolen på hemvistorten för den make eller tidigare partner som erhåller underhåll eller den förälder som har huvudansvaret för omsorgen om barnen, även om dessa är vuxna.

Territoriell behörighet fastställs på grundval av hemvistorten på ansökningsdagen eller, i skilsmäsoärenden, den dag den ursprungliga ansökan lämnades in. Om underhåll begärs under ett förfarande för äktenskapsskillnad ligger behörigheten hos den domstol som prövar ansökan om äktenskapsskillnad.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

En sökande kan väcka talan vid familjedomstolen genom att inge en stämningsansökan till distriktsdomstolen. Ansökan ska inges till distriktsdomstolens kansli, som delger motparten ansökan. Parterna i tvisten är befriade från kravet att företrädas av en advokat, förutom om underhåll begärs under ett förfarande för äktenskapsskillnad på grund av djup och varaktig söndring i äktenskapet eller under ett förfarande för hemskillnad. I så fall måste en advokat anlitas.

Under alla förhållanden ska sökanden tillhandahålla domstolen samtliga handlingar som styrker hans eller hennes behov. Exempel på detta är lönespecifikationer, intyg om skattebefrielse, intyg om arbetslöshet eller långtidssjukskrivning, bevis på hyra, lån, barn som sökanden har försörjningsansvar för samt kostnader för uppehälle och fostran osv.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

De kostnader som kan uppkomma i samband med en rättsprocess är domstolskostnader och de rättegångskostnader som den förlorande parten kan åläggas att betala (i sin helhet eller delvis). Advokatarvoden kan också behöva betalas.

Personer vars inkomster betraktas som otillräckliga enligt luxemburgsk lag kan få rättshjälp. För att få rättshjälp måste de fylla i en ansökningsblankett som kan erhållas från den centrala socialtjänstmyndigheten (*service central d'assistance sociale*). Blanketten ska sändas till ordföranden för det advokatsamfund (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*) som har territoriell behörighet.

Rättshjälpen täcker alla kostnader med anknytning till de processer, förfaranden eller handlingar för vilka den beviljats. Den täcker bland annat stämpel- och registreringsavgifter, kansli kostnader, advokatarvoden, exekutionsbiträdens kostnader och arvoden, notariers kostnader och arvoden, sakkunnigas kostnader och arvoden, vittnesersättning, arvoden till översättare och tolkar, avgifter för *certificats de coutume* (ett intyg eller edsvuren utsaga om tillämplig lag), resekostnader, avgifter och kostnader för inskrivning, inteckningar och säkerheter samt eventuella kostnader för kungörelser i tidningar.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Typ av underhåll

Under rättsprocessen och efter dom om äktenskapsskillnad eller hemskillnad betalas underhållet vanligtvis ut i form av ett månatligt belopp. Det kan emellertid även betalas ut som en klumpsumma. Denna kan bestå antingen av ett penningbelopp eller av tillgångar som överläts *in natura*.

Vad gäller bidraget till ett barns uppehälle och fostran kan underhållet antingen betalas ut i form av ett månatligt belopp eller genom direkt betalning av hela eller delar kostnaderna för barnet. Slutligen kan underhållet utformas som en bruks- och bostadsrätt.

Om den underhållsskyldige intygar att han eller hon inte kan betala kan domstolen förordna att denne ska ge den underhållsberättigade husrum, mat och underhåll i sin bostad.

Beräkning av underhåll

Det finns ingen referensskala. Underhållsbeloppet beräknas utifrån den underhållsskyldiges tillgångar och den underhållsberättigades behov.

Indexering

I syfte att anpassa underhållet efter ändrade levnadsomkostnader kan domstolen, även på eget initiativ, besluta att underhållsbidraget ska indexeras på grundval av en lagstadgad klausul om ändringar.

Översyn

Om omständigheterna ändras kan underhållsbidraget komma att ses över och höjas, sänkas eller rent av dras in. Detta gäller inte om underhållsbidraget betalades ut i form av en klumpsumma vid äktenskapsskillnad. Om parterna inte kan enas om ett avtal fattar domstolen beslut om befrielse från underhållsskyldigheten eller nedsättning av underhållsbeloppet.

Domstolen kan även ändra det underhållsbelopp som parterna avtalat. Denna rätt föreligger inte enbart i händelse av en förändring av den underhållsberättigades eller den underhållsskyldiges respektive situation, utan även i avsaknad av eventuella förändringar, om domstolen bedömer att beloppet är otillräckligt eller alltför stort.

Förutom vid exceptionella omständigheter får underhåll som beviljats en make i samband med äktenskapsskillnad på grund av djup och varaktig söndring i äktenskapet inte betalas ut under längre tid än längden på äktenskapet.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Under rättsprocessen och efter dom om äktenskapsskillnad eller hemskillnad betalas underhållet ut till den underhållsberättigade maken.

Bidraget till ett barns uppehälle och fostran betalas antingen från den ena föräldern till den andre eller till den person som har anförtrotts vårdnaden om barnet. Om barnet har nått vuxen ålder kan domaren besluta, eller föräldrarna komma överens om, att detta bidrag, helt eller delvis, ska betalas ut direkt till barnet.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

En underhållsberättigad person har tillgång till flera åtgärder för att tvinga en motvillig underhållsskyldig person att betala underhåll.

På civilrättslig nivå:

En underhållsberättigad person har flera valmöjligheter:

I händelse av äktenskapsskillnad kan en underhållsberättigad person väcka talan vid familjedomstolen genom att inge en ansökan till distriktsdomstolen i syfte att, med sin före detta make undantagen och utan att det påverkar tredje mans rättigheter, driva in den tidigare makens inkomster, liksom pension och räntor som tillfaller denne och de andra belopp som tredje man är skyldig denne i den omfattning och enligt de villkor som fastställs av domaren. Detta beslut ska omprövas i händelse av att omständigheterna förändras.

Grundat på ett domstolsavgörande eller en exekutionstitel kan en underhållsberättigad person ansöka om sedvanliga verkställighetsåtgärder, såsom utmätning av egendom som innehas av tredje man (exempelvis från ett bankkonto), utmätning av materiell lös egendom (bil, smycken osv.) och utmätning av fast egendom (hus, mark osv.).

På straffrättslig nivå:

En underhållsberättigad person kan anmäla följande brott:

Övergivande av familj är ett brott som bestraffas med fängelse i mellan en månad och ett år och böter på mellan 251 euro och 2 500 euro, eller med enbart en av dessa påföljder (artikel 391 *bis* i strafflagen (*Code pénal*)). Brottet består i att den underhållsskyldige, gentemot den underhållsberättigade, helt eller delvis underlåter att uppfylla de underhållsskyldigheter som åligger honom eller henne enligt lagen, antingen genom vägran trots att förmåga föreligger eller på grund av oförmåga.

Detta gäller vid föräldrars underhållsskyldighet gentemot sina barn, makars underhållsskyldighet sinsemellan och adoptivföräldrars underhållsskyldighet gentemot sina adoptivbarn.

Lagföringen av brottet föregås av ett förhör med den underhållsskyldige. Förhöret hålls av en luxemburgsk polistjänsteman och ett skriftligt förhörprotokoll upprättas. Om den underhållsskyldige saknar känd bostadsort behöver inget förhör hållas.

Att bedrägligen utge sig för att vara insolvent är ett brott som bestraffas med fängelse i mellan sex månader och tre år och böter på mellan 500 euro och 12 500 euro, eller med enbart en av dessa påföljder (artikel 391 *ter* i strafflagen). Brottet består i att den underhållsskyldige, inbegripet före domstolsavgörandet, har sett till att bli insolvent eller förvärrat sin insolvens, antingen genom att öka sina skulder och minska sina tillgångar eller genom att dölja vissa av sina tillgångar i syfte att undanhålla dem från verkställandet av en dom som avkunnats av en tvistemålsdomstol i ett underhållsärende.

Vid tillämpning av artikel 391 *ter* i strafflagen likställs en sådan dom med domstolsavgöranden och rättsligt godkända överenskommelser om skyldighet att betala bidrag, bistånd eller kostnader inom ramen för äktenskapet samt med bestämmelser avseende underhåll som ingår i överenskommelser som träffats före en äktenskapsskillnad i samförstånd.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Preskriptionsfristen är fem år för åtal avseende betalning av obetalda fordringar på livstidsräntor och livräntor samt underhåll.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

På begäran av den underhållsberättigade kan den nationella solidaritetsfonden (*Fonds national de solidarité*) driva in allt underhåll som en make eller en släkting i upp- eller nedstigande led har rätt till. Beträffande de belopp som ska drivas in agerar fonden som ställföreträdare för den underhållsberättigade i samband med de åtgärder och garantier som den underhållsberättigade har tillgång till för att driva in sitt underhållsbidrag. Så snart den underhållsskyldige har delgetts de belopp som ska drivas in ska den underhållsskyldige betala in dessa belopp till ordföranden för den nationella solidaritetsfonden.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Den nationella solidaritetsfonden kan under vissa förhållanden träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala underhållet. Den underhållsberättigade eller dennes juridiska ombud ska översända begäran om utbetalning till ordföranden för den nationella solidaritetsfonden.

Denna begäran godkänns av ordföranden eller dennes ombud om den underhållsberättigade kan styrka följande:

Att han eller hon har sin hemvist i Luxemburg och att han eller hon själv eller det juridiska ombudet bor i landet sedan fem år tillbaka.

Att underhållet har fastställts genom ett domstolsbeslut som är verkställbart i Storhertigdömet Luxemburg.

Att hela eller delar av underhållet inte har kunnat drivas in genom en privaträttslig verkställighetsåtgärd som faktiskt vidtagits.

Att han eller hon befinner sig i en ekonomiskt svår situation.

Begäran godkänns även om villkoret i led c inte är uppfyllt om användningen av verkställighetsåtgärder tycks utsiktslösa eller om den underhållsskyldige bor i utlandet. Eventuella tvister avgörs av fredsdomaren på den ort där den underhållsberättigade har sin hemvist. Talan ska väckas hos fredsdomaren inom 40 dagar från och med delgivningen av ordförandens beslut.

Underhållsberättigade har automatiskt rätt till rättshjälp. Från det att begäran godkänts till dess att fondens utbetalningar upphör kan den underhållsberättigade inte väcka talan mot den underhållsskyldige avseende indrivning av underhåll.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

I enlighet med New York-konventionen av den 20 juni 1956 och rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet kan en underhållsberättigad som är bosatt i Luxemburg vända sig till riksåklagaren (*Procureur Général d'Etat*) om den underhållsskyldige befinner sig i utlandet.

Riksåklagaren kommer i egenskap av centralmyndighet att vidarebefordra ansökan och de åtföljande handlingarna till centralmyndigheten i det land där den underhållsskyldige bor, så att denna centralmyndighet kan hjälpa den underhållsberättigade att erhålla betalning av det underhåll som han eller hon har rätt till.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Den underhållsberättigade ska skicka sin ansökan till den översändande myndigheten, det vill säga riksåklagaren, och använda de olika formulär som anges i förordning (EG) nr 4/2009.

Procureur Général d'Etat

Cité Judiciaire

Bâtiment CR

L-2080 Luxemburg

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En sökande som bor i ett annat land än Luxemburg ska vända sig till centralmyndigheten i det land där han eller hon bor. Sökanden kan inte vända sig direkt till en organisation eller myndighet i Luxemburg.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Ej tillämpligt.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Vid ansökningar enligt EU-förordningen är rättshjälp helt och hållet kostnadsfri för underhållsberättigade under 21 års ålder, oavsett vad som anges i nationell lag.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

I syfte att göra det möjligt för centralmyndigheten att tillhandahålla den hjälp som anges i artikel 51 i underhållsförordningen antog Luxemburg den 3 augusti 2011 en lag om tillämpning av denna EU-förordning och en storhertiglig förordning om verkställande av artiklarna 2 och 3 i lagen av den 3 augusti 2011 (Luxemburgs officiella kungörelseorgan (*Mémorial*) A nr 175 av den 12 augusti 2011).

Genom dessa lagbestämmelser har riksåklagaren fått direkt åtkomst till vissa databaser.

Länkar

Legilux

Senaste uppdatering: 24/09/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.